

Plan for leseopplæring og elevenes leseprogresjon

Sinsen skole

Revidert 13/8 - 2014

Innhold

Bakgrunn: 2

Plan for leseopplæringen og elevenes leseprogresjon 2

Del 1: Prioriterte styrkingstiltak i lesing og skriving (sett i lys av strategiske initiativ i skolens strategiske plan) 4

Del 2: Felles innsatsområder/prosjekter som stimulerer lesemotivasjon 5

Del 3: Plan for trinn 6

1.trinn: 6

2.trinn: 8

3.trinn: 11

4.trinn: 12

5.trinn: 13

6.trinn: 15

7.trinn: 17

Bakgrunn:

Lesing er en av fem grunnleggende ferdigheter, og ferdigheten er helt avgjørende for læring i skolen. Det leses i alle fag, og alle lærere er leselærere. En målrettet, systematisk og enhetlig praksis i leseopplæringen er viktig for å sikre god progresjon for den enkelte elev. Skolens plan for leseopplæring og elevenes leseprogresjon, skal tydeliggjøre ambisjoner og gi retning for innsatsen. Planen skal bygge på og utdype prioriteringer og ambisjoner i skolens strategiske plan.

Arbeid med utforming av skolens plan for leseopplæring og elevenes progresjon.

Den enkelte skole skal utarbeide en egen lokal plan. Alle hovedområdene i malen må være med i planen. Den må ivareta både skoleovergripende strategier, prinsipper og tiltak, samt konkrete planer for det enkelte trinn. Planen skal revideres årlig på bakgrunn av evaluering av måloppnåelse og en vurdering av tiltakenes treffsikkerhet. Planen skal være styrende for alle læreres arbeid med lesing.

Viktige vurderinger i forbindelse med utforming av planen:

Leseopplæringen skal foregå i alle fag:

Hva kjennetegner elevene på vår skole:

- Stor spredning og variasjon i elevmassen (tospråklige (mange § 2.8 elever), velkomstklasser, spesialklasser.
- Stor mobilitet i elevmassen med mye ut- og innflytting. Dette stiller ekstra krav til hyppig kartlegging og iverksetting av tiltak på bakgrunn av resultatene fra kartleggingen.

Hvilke behov har våre elever?

- En del elever har behov for "språkbading".
- Elevene må få bruke språket mest mulig både muntlig og skriftlig.

Hva slags rammer og organisering har skolen, og hvordan ivareta en helhetlig leseopplæring?

- TIEY fra 1.-3. klasse, "faglærer"- ordning fra 4.-7. klasse, X-grupper, leselærer, LUS og SNO-grupper på alle trinn. NISK på 1.-2. trinn.
- Hovedutfordringen blir å lage et tilpasset undervisningsopplegg for den enkelte elev, og at vi lager en organiseringsform som både ivaretar mestringsopplevelser og oppgaver å strekke seg etter for alle.

Strategiske og prinsipielle føringer i den første leseopplæringen/integrering av digitale ferdigheter:

- Tre bokstaver pr uke, med repetisjonsuker. Liten og stor bokstav introduseres samtidig.
- Opplæringen i digitale ferdigheter skal foregå etter egen plan.

Plan for leseopplæringen og elevenes leseprogresjon

Planen skal bidra til økt lesekompetanse for den enkelte elev. Skolens måltall må således sees i sammenheng med aktivitetene i planen. Skolene må evaluere planen med utgangspunkt i den dokumenterte resultatutviklingen på skolen, samt med den enkelte elevs dokumenterte resultater og ambisjoner sett i lys av de individuelle planene for leseopplæringen.

Styringsparameter	Skolens Res 2012	Skolens Res 2013	Skolens Res 2014	Skolens Mål 2014	Skolens Mål 2015	Skolens Mål 2016
Leseferdighet 1. trinn, delprøve 4.	21,51	16,3	9,0	<10 %	12,6	<10 %
Leseferdighet 1. trinn, delprøve 8.				<10 %		<10 %
Kartlegging av leseferdighet 2. trinn, delprøve 5.	9,09	15,5	11,6	<10 %	12,2	<10 %
Kartlegging av leseferdighet 2. trinn, delprøve 7.				<10 %		<10 %
Kartlegging av leseferdighet 3. trinn, delprøve 3.	7,41	15,5	8,6	<10 %	12,7	<10 %
Kartlegging av leseferdighet 3. trinn, delprøve 5.				<10 %		<10 %
Nasjonal prøve i norsk lesing, 5.trinn, nivå 1	2,5	13,0	Oktober	Mindre enn 20 %	1.12.15	<15 %
Nasjonal prøve i norsk lesing, 5.trinn, nivå 3	60	38,9	Oktober	Mer enn 40 %	1.12.15	>45 %

Del 1: Prioriterte styrkingstiltak i lesing og skriving (sett i lys av strategiske initiativ i skolens strategiske plan)

Hva	Målgruppe	Hvordan / organiseringsform	Ansvar
Fleksible nivågrupper	1.-7. trinn	1.-3. trinn TiEy, nivådeling i klasserommet 4.-7. trinn faglærerordning og perioder med nivådeling på tvers av klasser.	Kontaktlærer/faglærer
Standardisering av undervisningsrom	1.-7. trinn	Vi skal i løpet av skoleåret lage en innholdsliste for hva som skal finnes i hvert klasserom av læringsplakater og utstyr.	Teamledere TiEy- fagrettleidere
Nivådelt bibliotek	1.-3. trinn	Bøker bestilles etter behov og lettlesebøker organiseres etter LUS-nivåer i egne bokser som er tilgjengelig for alle lærere i lærergangen.	TiEy- fagrettleidere/ leselærere
Bibliotek	Alle elever	Åpent alle dager i følge med lærer Betjent hver dag mellom 12.00 -13.00 Godt utvalg for alle lesenivåer. Egen avdeling organisert etter forfattere fra forfattertrappa.	Cathrine, Jonas og Eivind R
Særskilt norsk § 2-8	Elever med § 2.8 vedtak	1.-3. trinn § 2-8 særskilt norskressurs disponeres og brukes etter trinnets behov, enten i klasserommet eller i eget undervisningsrom. Det er en faglærer på hvert trinn som innehar leselærer- og særskilt norskressurs. Samarbeid mellom assistent og SNO-lærer på 1. og 2. trinn, skolering av assistentene. 4.-7. trinn § 2-8 særskilt norskressurs er parallellagt med alle norsktimer. Det er en faglærer på hvert trinn som har undervisningen i eget klasserom.	SNO-lærer
"NY START" "NISK"	Tilbud til elever som trenger et 'leseløft' Tilbud til elever som trenger et intensivt norsk språkkurs.	Det er satt av timer til leselærer: 1. trinn: Ellen 2. trinn: Astrid 3. trinn: Randi 4.- og 5. trinn: Ny Lærer ca. 50% Trinnene styrer selv hvilke elever som trenger det mest. NISK 1. og 2. trinn: Ellen, Hanne M, Randi og Astrid.	Ledelsen i samarbeid med trinn

Del 2: Felles innsatsområder/ prosjekter som stimulerer lesemotivasjon: Felles innsatsområder for hele skolen:	Innhold	Ansvarlig	Tid
Temauke (tverrfaglig) "Vår verden"	<u>Rullerende tema:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Tema 1: "Fra topp til tå" (helse, hygiene, kosthold, fysisk aktivitet) • Tema 2: "Vår verden" • Tema 3: Forfatteruke <p>Trinnene/teamene planlegger innholdet. Tid i fellestid til planlegging av aktiviteter på tvers av trinn/team.</p>	Faglærere	<p>Temauken legges i uke 24</p> <p>Planlegging teamtid uke 20.</p> <p>Planlegging fellestid uke 22.</p>
Forfattertrapp <i>Hver forfatter er ikke forbeholdt et spesielt trinn, men hvert trinn skal ha en forfatter som det prioriteres å arbeide med det skoleåret. Slik sikrer vi at elevene får kjennskap til syv utvalgte forfattere.</i>	<p>Torbjørn Egner (1. trinn) Gro Dahle (2.) André Bjerke (3.) Ingunn Aamodt (4.) Philip Newt (5.) Bjørn Sortland (6.) Laila Stien (7.)</p>	Faglærere	Hele året
Leselystaksjoner	<p>1.-3. trinn: Leselogg, lesekvart, premie ved f.eks 100 leste sider. 3-4 uker. Fokus på lesing på skolen og hjemme. Ha "kick-off", f.eks filmatisert bok som belønning. Forfatterbesøk og besøk fra Deichmanske bibliotek</p> <p>4.-5. trinn: Delta på leselystaksjonen</p> <p>6.trinn: Gratis bok-leselystaksjonen</p> <p>7.trinn: Bokomtale, skriftlig og muntlig</p>	Teamleder	<p>1.-3.- uke 39-41</p> <p>4.-7.-uke 41-42-43</p>
Bokdag	<p>1.-3. trinn: Ta med en bok ut og lese i 10 min. Skrive eller tegne etterpå om det man har lest. Fokus på ulikheter i verden. Benytte Litteraturhuset og Deichmanske.</p>	Faglærere/ Bokdagkomiteen	23. april som er Verdens bokdag.

	4.-7.trinn: Arrangerer felles bokdag med ulike poster som skal fremme leselest. En av postene er et forfatterbesøk.		
Ordbank på hvert trinn	1./2. trinn har NISK (norsk intensiv språkkurs) for elever som trenger det. 1.-4. trinn bruker "NSL"-tiltaksplanen 5.-7. trinn bruker fagbøker på trinn for å finne ord og begreper	Kontaktlærere Faglærere	Hele året.

Del 3: Plan for trinn

1.trinn:

Hovedutfordring: Nye elever som kommer midt i skoleåret som ikke kan norsk.

Mål strategisk plan: Mindre enn 10% av eleven er under kritisk grense i lesing på den statlige kartleggingsprøven.

Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal vektlegges? (Tiltak på tvers av fag)	Organisering. Arbeidsmåter.	Ansvar / fagområde
Utvikle språklig bevissthet	<ul style="list-style-type: none"> - Språklig bevissthet gjennom lek: språkleker, lytte ut lyder, rim/regler mm - Innføringstakt for bokstavene: En bokstav i uka i 4 uker, deretter to. Bokstavgjennomgang skal være fullført innen jul. L.U.S. og NSL som grunnlag for planlegging - Stor og liten bokstav samtidig. - Konkret tilnærming: bruk av bilder og ting som har ukas bokstav i seg. - Koble lesing og skriving sammen. 	<p>Tiey</p> <p>Språkleker: Jørgen Frost-lytte ut lyder, rim/regler mm</p> <p>Skrivetime</p> <p>Bokstavhuset</p> <p>Koble lesing og skriving sammen: brevbok, tegne/skrive etter høytlesing, skrive fortelling.</p> <p>- Multisensorisk tilnærming til bokstavinnlæring: plastelina, skrive med pensel på tavle, forme bokstaven på ryggen til hverandre.</p>	Faglærer
Lære strategier og teknikker for å utvikle leseforståelse Se vedlegg 2	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne bruke overskrifter, bilder og illustrasjoner - Tenke gjennom hva som vil skje / foregripe - Kjenne sjangertrekk i eventyr, rim, regler og gåter - Oppsummere tekst - Gir dette mening? - Ser det riktig ut? - Høres det riktig ut? 	<p>Modellering</p> <p>Felleslesing</p> <p>Veiledet lesing – i grupper</p> <p>Pararbeid</p> <p>Individuelt arbeid</p> <p>Aktivere forkunnskaper</p> <p>Brainstorming</p>	Faglærer

	- Stille spørsmål til tekst		
Lære tanke- og læringsstrategier Se vedlegg 3a og 3b	Tegnekart: Tegnekart er et tankekart der elevene tegner stikkordene i stedet for å skrive dem.	Modellering Veiledning Pararbeid Individuelt arbeid	Faglærer
Utvikle det muntlige språket og lære ord og begreper Se vedlegg 4	Indirekte læring: høytlesning og egenlesning hvor det er visuell støtte. Direkte læring: ukas ord, samtale om ord og begreper.	Begrepskart Høytlesning Gjenfortelling Modellering	Faglærer
Utforske skriftspråket og utvikle skriftlig kompetanse	Meningsfylt, morsom og spennende bruk av skrift. Mottagerbevissthet: i forhold til ord/setninger/enkle tekster. Hvem skriver vi til? Enkle rettskrivningsregler: ha kunnskap om vokal/konsonant,	LTG – felles tekstsaking - Arbeidsbok hvor elevene blir utfordret til å skrive selv, f.eks.: "min bok om bøker", loggbok, brevbok, forfatterbok. - Skrive brev, postkort, logg, dikt, regler - Vokal/konsonant: ta utgangspunkt i alfabetet- lytte ut lyder (kort eller lang lyd?), bevisstgjøre artikulasjon. Skrivelekse hvor elevene skriver ukas ord/bokstaver og produserer korte tekster.	Faglærer

2.trinn:

Hovedutfordring:

Nye elever som kommer midt i skoleåret som ikke kan norsk, og som ikke har fått innføring i bokstaver/lyder. Lesemotivasjon og arbeid med lesestrategier.

Mål strategisk plan: Mindre enn 10% av eleven er under kritisk grense i lesing på den statlige kartleggingsprøven.

Leser minst 3-4 ord sammenhengende i aldersadekvate bøker før det stopper opp. (LUS 12)

Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal vektlegges? (Tiltak på tvers av fag)	Organisering. Arbeidsmåter.	Ansvar / fagområde
Utvikle språklig bevissthet Vokabular Rytme Rim	Språklig bevissthet gjennom lek. Hvordan koble lesing og skriving sammen? Lesestrategier Enkel grammatikk	- Rimkort, første lyd/midt lyd/siste lyd, klappe stavelser, sangleker - Repetisjon av bokstaver - Jobbe med øveord . - Spørsmål fra tekst – svare skriftlig. Sammendrag og bokanmeldelse.	Faglærer
Lære strategier og teknikker for å utvikle leseforståelse Se vedlegg 2	- Bruke overskrifter, bilder og illustrasjoner - Bruke tegnene punktum, spørsmålstegn og utropstegn - Lage spørsmål til teksten - Oppsummere det viktigste i teksten - Finne svar på spørsmål	- Modellering - Felleslesing - Veiledet lesing – i TIEY grupper - Par-/gruppearbeid (læringspartnere) - Individuelt arbeid Aktivere forkunnskaper - Brainstorming - Tankekart	Faglærer

Lære tanke- og læringsstrategier Se vedlegg 3a og 3b	- Tankekart - Brainstorming	- Modellering - Skriftlig (individuelt og hel klasse) - Muntlig (individuelt, gruppe og hel klasse)	Faglærer
Utvikle det muntlige språket og lære ord og begreper Se vedlegg 4	- Læring av høyfrekvente ord og nøkkelord i fagene - Begrepsopplæring (Norsk som læringspråk, NSL) - Arbeide med tekster	- Øveord (innhold, form, bruk) - Begrepsstrening (grupper/hel klasse) Spille Gruble og Alias - Gjenfortelle tekster (par/grupper/hel klasse) - Lese/lytte for eller til andre (TIEY grupper)	Faglærer
Utforske skriftspråket og utvikle skriftlig kompetanse Grammatikk / Ordklasser	- Mottagerbevissthet: i forhold til ord/setninger/enkle tekster. Hvem skriver vi til? - Sjangerkunnskap (tenk progresjon): Lære om noen sjangertrekk ved eventyr, dikt og regler. Få innblikk i oppbygningen av en fortelling (bruke "fisken" for å illustrere innledning, hoveddel og avslutning). - Bruk av tegnsetting: punktum, spørsmålstegn, utropstegn og snakkestrek. - Enkle rettskrivningsregler: Grammatikk / ordklasser: Repetisjon av vokaler og konsonanter. Begynne med diftonger, dobbelt konsonant og sammensatte ord.	- Ha bokstavhus tilgjengelig på ABC-stasjon, jobbe med rett startposisjon på lærerstyrt stasjon. Elevene arbeider med dette gjennom bruk av kopier av bokstavhus og linjerte skrivebøker. - Skrive brev, postkort, logg, dikt, regler, korte fortellinger/eventyr. - Individuelt og gruppearbeid på ABC/datastasjon. - Høytlesning. Sammenligning av ulike bøker/fortellinger. - TIEY: Ta utgangspunkt i elevens bok på lærerstasjon. - Rød leksebok: Skrive tekst med illustrasjon. - Modellere på lesestasjon med høytlesing og skrivning på tavla. Ta utgangspunkt i elevenes lesebøker, gjøre de bevisst hva de ulike tegnene de møter betyr. Øve på bruk av spørsmålstegn i setninger med spørreord. Strikk/ball eksemplifisering. Betydningsforskjell på skrift og tale: Finne/fine, kloke/klokke, bønder/bønner. Vokal/konsonant: ta utgangspunkt i alfabetet - lytte ut lyder (kort eller lang lyd?), bevisstgjøre	Faglærer

		artikulasjon. Diftonger: bruke bilde/tekst illustrasjon. Finne diftonger i tekst, skrive eksempler på diftonger på whiteboard - der elevene markerer diftongene.	
--	--	---	--

3.trinn:

Hovedutfordring: Elever som ikke er kommet til LUS 12. Elever med kort skolegang i Norge.

Mål strategisk plan: Mindre enn 10% av elevene er under kritisk grense i lesing på den statlige kartleggingsprøven.

Få mer flyt i lesningen. Mestre søkelesing, (finne raskt enkeltopplysninger i en løpende aldersadekvat tekst).

Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal vektlegges? (Tiltak på tvers av fag)	Organisering. Arbeidsmåter.	Ansvar / fagområde
Utvikle språklig bevissthet	<ul style="list-style-type: none">- Bevissthet rundt språklige strukturer (forstavelser, endelser, rotord, bøyinger)- Kjenne til antonymer og synonymer for vanlige ord	TIEY, fagundervisning	Faglærere
Lære strategier og teknikker for å utvikle leseforståelse Se vedlegg 2	<ul style="list-style-type: none">- Kunne vurdere hensikt og mål for lesingen- Oppklare / løse problemer som dukker opp i teksten, lese faktaruter/ordforklaringer i fagtekster.- Visualisere og organisere- Kjenne til noen språklige virkemidler: gjentakelse og enkle språklige bilder- Lære om sjangre; dikt, brev, og fortelling	Modellering Felleslesing Veiledet lesing – i grupper Pararbeid Individuelt arbeid Aktivere forkunnskaper Brainstorming	Faglærere
Lære tanke- og læringsstrategier Se vedlegg 3a og 3b	<ul style="list-style-type: none">- Bruke tankekart	TIEY, fagundervisning	Faglærere
Utvikle det muntlige språket og lære ord og begreper Se vedlegg 4	<ul style="list-style-type: none">- Systematisk innlæring av nye begrep fra NSL-ordbank.- Lage egen ordbok med ord man ikke forstår.	TIEY, fagundervisning, ukas ord Forklar hva ordet betyr. Bruk dine egne ord. Lag en setning med ordet	Faglærere
Utforske skriftspråket og utvikle skriftlig kompetanse	<ul style="list-style-type: none">- S-kriftpyper i egen håndskrift (innlæring av løkkeskrift)- Mottagerbevissthet- Sjangerkunnskap (tenk progresjon)- Bruk av tegnsetting- Enkle rettskrivningsregler	TIEY, fagundervisning	Faglærere

4.trinn:

Hovedutfordring: Mestrer flytende og automatisert lesing slik at elevene kan bruke lesing for å tilegne seg nytt stoff.

Mål strategisk plan: Få alle elever opp på LUS 15, slik at de er klare for overgangen til mellomtrinnet.

Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal vektlegges? (Tiltak på tvers av fag)	Organisering. Arbeidsmåter.	Ansvar / fagområde
Utvikle språklig bevissthet	<ul style="list-style-type: none">- Praktisk innlæring av fagstoff- Sjangerkunnskap- Litteraturkunnskap- Bevissthet rundt språklige strukturer (forstavelser, endelser, rotord, bøyinger)- Kjenne til antonymer og synonymer for vanlige ord	Fagundervisning	Faglærere
Lære strategier og teknikker for å utvikle leseforståelse Se vedlegg 2	<ul style="list-style-type: none">-Kunne lese ulike tekster på ulike måter (oppleve, lære eller gjøre noe)-Innholdsfortegnelse, ordliste i lærebøker-Lese og tolke enkle tabeller, diagrammer og bruksanvisninger	Modellering Felleslesing Veiledet lesing Pararbeid Parlesing Individuelt arbeid Aktivere forkunnskaper Brainstorming	Faglærere
Lære tanke- og læringsstrategier Se vedlegg 3a og 3b	VØL- skjema <i>V Vet fra før</i> <i>Ø Ønsker å lære (mer om)</i> <i>L Det vi har lært</i>	Fagundervisning	Faglærere
Utvikle det muntlige språket og lære ord og begreper Se vedlegg 4	<ul style="list-style-type: none">-Systematisk innlæring av nye begrep fra NSL-ordbank.-Lage egen ordbok med ord man ikke forstår.	Fagundervisning, ukas ord på ukeplanen. Forklar hva ordet betyr. Bruk dine egne ord. Lag en setning med ordet.	Faglærere
Utforske skriftspråket og utvikle skriftlig kompetanse	<ul style="list-style-type: none">- Setningsoppbygging - variasjon- Skrifttyper i egen håndskrift (innlæring av løkkeskrift)- Mottagerbevissthet- Sjangerkunnskap- Bruk av tegnsetting- Enkle rettskrivningsregler	Fagundervisning	Faglærere

5.trinn:

Hovedutfordring: Mest flytende og automatisert lesing

Mål strategisk plan: Nasjonale Prøver: 40% av elevene er på nivå 3 i lesing og mindre enn 20 % av elevene er på nivå 1.

- Kunne lese for å tilegne seg opplevelser, kunnskaper og informasjon
- Bruke varierte lesestrategier i forhold til ulike tekster og ulike formål
- Bruke varierte læringsstrategier som støtte før, under og etter lesing

Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal vektlegges? (Tiltak på tvers av fag)	Organisering. Arbeidsmåter.	Ansvar / fagområde
Mestre automatisert og flytende lesing. Lesing i fagene	<ul style="list-style-type: none">- Høytlesing- Valg av passende lesestoff/bok ut fra egne leseferdigheter	Lesestimulerende tiltak; lesetimer, leseprosjekter, bokprat, besøk på biblioteket. Mengdelesing. Ha tilgjengelig et variert utvalg av bøker, også lydbøker. Bruke tekster tilpasset elevens nivå (5-fingerregelen). Fortsatt arbeid med språklige detaljer; morfemer, stavelser, sammensatte ord og bøyninger. Høytlesing. Kortlesing/medlesing. Bruk av kartlegging/tester for å finne den enkeltes mestringsnivå og evt. utfordringer. Tilby egne lesekurs for de som trenger det.	Faglærere
Lære strategier og teknikker for å utvikle leseforståelse Se vedlegg 2	<ul style="list-style-type: none">- Finne fakta fra ulike kilder- Arbeid ut fra leseoppdrag- Bruke og lage referanseliste og fotnoter- Skille ut det som er viktig- Vurdere tekster kritisk og analytisk- Kunne lese mellom linjene- Kunne skrive sammendrag- Introdusere skumlesing, oversiktslesing,	Modellering Felleslesing Veiledet lesing Pararbeid Individuelt arbeid Aktivere forkunnskaper Brainstorming	Faglærere

	nærlese/detaljlesing, letelesing ut fra mål og hensikt - Videreutvikle forståelse for ord og begreper ut fra sammenhengen i teksten		
Lære tanke- og læringsstrategier Se vedlegg 3a og 3b	Parlesing VØL-skjema V Vet fra før Ø Ønsker å lære mer om L Det vi har lært	Fagundervisning	Faglærere
Utvikle det muntlige språket og lære ord og begreper Se vedlegg 4	- Ordbok - lage egen, med oppsamlete ord fra alle fag. - Ukens ord	Fagundervisning	Faglærere
Utforske skriftspråket og utvikle skriftlig kompetanse	- Omsette tanker, ideér, følelser og kunnskap til god skriftlig formidling. - Rettskriving og grammatikk. - Høyfrekvente ord.	Fagundervisning	Faglærere

6.trinn:

Hovedutfordring: Mestre flytende og automatisert lesing

Mål: Osloprøve lesing, settes på første resultatoppfølgingsmøte

- Kunne lese for å tilegne seg opplevelser, kunnskaper og informasjon
- Bruke varierte lesestrategier i forhold til ulike tekster og ulike formål
- Bruke varierte læringsstrategier som støtte før, under og etter lesing
- Leser og forstår en instruksjon eller bruksanvisning i flere ledd, f. eks en oppskrift, og viser gjennom handling at oppskriften er forstått. (LUS 16)
- Forstår innholdet i utenlandske filmer og programmer ved hjelp av tekst-stripen på tv.(LUS 17)

Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal vektlegges? (Tiltak på tvers av fag)	Organisering. Arbeidsmåter.	Ansvar / fagområde
Mestre automatisert og flytende lesing. Lesing i fagene.	Mestre høytlesing - Bli bevisst sin egen lesing - Kunne velge passende lesestoff/bok ut fra egne leseferdigheter	Lesestimulerende tiltak; lesetimer, leseprosjekter, bokprat, besøk på biblioteket. Mengdelesing Bruke tekster tilpasset elevens nivå(5-finger-regelen). Høytlesing. Kortlesing/medlesing. Bruk av kartlegging/tester og LUS for å finne den enkeltes mestringsnivå og evt. utfordringer.	Faglærere
Lære strategier og teknikker for å utvikle leseforståelse Se vedlegg 2	Vurdere hensikt og mål for lesingen - Tenke / snakke med teksten (kommentarer, tastaturtegn) - Bevisstgjøre hvordan man leser på ulike måter ut fra hensikten - Kunne skimlese, oversiktslese, nærlese/detaljlese, letelese ut fra mål og hensikt	Felleslesing Pararbeid Aktivere forkunnskaper Brainstorming Resiprok lesing	Faglærere
Lære tanke- og læringsstrategier Se vedlegg 3a og 3b	-Parlesing -Mini Lotus	Fagundervisning	Faglærere
Utvikle det muntlige språket og lære ord og begreper	- Ordbok - lage egen, med oppsamlet ord fra alle fag. - Ukens ord - med muligheter for bonusord.	En gang hvert semester: Presentere muntlig ei bok de har lest. Elevene setter kriteriene selv. Felles bok på trinnet. Ukentlige bibliotekbesøk	Faglærere

Se vedlegg 4		på skolen	
Utforske skriftspråket og utvikle skriftlig kompetanse	<ul style="list-style-type: none"> - Omsette tanker, ideér, følelser og kunnskap til god skriftlig formidling. - Rettskriving og grammatikk. - Bruke PC til skriftlige fremstillinger. - Kunne skrive alle høyfrekvente ord. 	Tekstskrivning	Faglærere

7.trinn:

Hovedutfordring: Mest flytende og automatisert lesing

Mål: Overgangsprøven i lesing, settes på første resultatoppfølgingsmøte

Leser med utbytte bokserier uten bærende bilder, der handlingen føres ukomplisert videre. Leser på overflatenivå, med fokus på handlingen. (LUS 18A)

- Kunne lese for å tilegne seg opplevelser, kunnskaper og informasjon
- Bruke varierte lesestrategier i forhold til ulike tekster og ulike formål
- Bruke varierte læringsstrategier som støtte før, under og etter lesing

Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal vektlegges? (Tiltak på tvers av fag)	Organisering. Arbeidsmåter.	Ansvar / fagområde
Mestre automatisert og flytende lesing. Lesing i fagene	<ul style="list-style-type: none">- Mestre høytlesing- Bli bevisst sin egen lesing- Kunne velge passende lesestoff/bok ut fra egne leseferdigheter	<ul style="list-style-type: none">- Lesestimulerende tiltak; lesetimer, leseprosjekter, bokprat, besøk på biblioteket.- Mengdelesing.- Bruke tekster tilpasset elevens nivå (5-finger-regelen).- Høytlesing. Kortlesing/medlesing.- Bruk av kartlegging/tester og LUS for å finne den enkeltes mestringsnivå og evt. utfordringer.	Faglærere
Lære strategier og teknikker for å utvikle leseforståelse Se vedlegg 2	<ul style="list-style-type: none">- Kunne skimlese, oversiktslese, nærllese/detaljlese, letelese ut fra mål og hensikt- Videreutvikle forståelse for ord og begreper ut fra sammenhengen i teksten- Lese og tolke ulike sjangre innenfor sakprosa og skjønnlitteratur- Vurdere tekster kritisk og analytisk	<ul style="list-style-type: none">- Felleslesing- Pararbeid- Aktivere forkunnskaper- Brainstorming- Resiprok lesing	Faglærere

Lære tanke- og læringsstrategier Se vedlegg 3a og 3b	-Parlesing -Lotus -Ord i kolonne (Tokolonnenotat) -Spørsmål til tekst (Etterlesingsstrategi)	Fagundervisning	Faglærere
Utvikle det muntlige språket og lære ord og begreper Se vedlegg 4	- Ordbok - lage egen, med oppsamlet ord fra alle fag. - Ukens ord - med muligheter for bonusord.	Presentere en bok, forfatter eller litterær periode. Elevene setter kriteriene selv. Felles bok på trinnet. Ukentlige bibliotekbesøk på skolen	Faglærere
Utforske skriftspråket og utvikle skriftlig kompetanse	- Omsette tanker, idèer, følelser og kunnskap til god skriftlig formidling. - Rettskriving og grammatikk. - Bruke PC til skriftlige fremstillinger. - Kunne skrive alle høyfrekvente ord.	Tekstskrivning	Faglærere